

Vergi sisteminin rəqəmsallaşması

inzibatçılıqda insan amilinin minimuma endirilməsi, şəffaflığın artırılması və operativliyin təmin olunması deməkdir

İqtisadi inkişafın mühərriki olan sahibkarlıq fəaliyyəti hər bir dövlətin rifah göstəricilərində əsas yer tutur. Sahibkar yeni iş yerləri yaradır, bazara dinamika gətirir, rəqabəti gücləndirir və ölkə iqtisadiyyatının inkişafında mühüm rol oynayır. Həmin fəaliyyətin davamlı və sağlam inkişaf etməsi üçün isə şəffaf və etibarlı vergi sistemi mühüm şərtdir.

Bu baxımdan sahibkarlarla vergi xidməti arasında münasibətlər tək-cə nəzarət və öhdəlik çərçivəsində deyil, qarşılıqlı anlaşıma və əməkdaşlıq prinsipləri əsasında qurulmalıdır. İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti (DVX) tərəfindən həyata keçirilən islahatlar, rəqəmsal xidmətlərin genişləndirilməsi və xidmətyönümlü yanaşmanın tətbiqi sahibkar-vergi münasibətlərində yeni mərhələnin başlanğıcını qoyub. Artıq vergi orqanı yalnız yoxlayan qurum deyil, həm də biznes mühitinin formalaşmasında tərəfdaş rolunda çıxış edir.

Sahibkarla vergi xidməti arasında sağlam dialoq, qarşılıqlı etimad və hüquqi mədəniyyətin yüksəldilməsi ölkənin iqtisadi sabitliyinin əsas dayaqlarındanır. Münasibətlərin necə qurulması isə bütövlükdə biznes mühitinin keyfiyyətini müəyyənləşdirir. Bununla belə hər bir münasibətdə olduğu kimi, sahibkar-vergi xidməti əlaqələrində də müəyyən çətinliklər mövcuddur. Bəzən normativ tələblərin mürəkkəbliyi, hesabat prosedurlarının çətin qavranılması və ya məlumat çatışmazlığı sahibkarlarda narahatlıq

yaradır. Kiçik və orta biznes subyektləri üçün vergi qanunvericiliyindəki dəyişiklikləri operativ izləmək və düzgün tətbiq etmək xüsusi diqqət tələb edir.

Belə məqamda sual yaranır: sahibkar bu mürəkkəb prosedurlar fonunda hara müraciət etməli, kimdən dəstək almalıdır? Qeyd edək ki, son illər həyata keçirilən islahatlar məhz bu çətinlikləri minimuma endirməyə və sahibkar-dövlət münasibətlərini daha çevik müstəviyə keçirməyə hesablanıb. Sahibkarların qarşılaşdıqları çətinliklərin operativ və səmərəli həlli məqsədilə yaradılan mühüm platformalardan biri "Bakı KOB evi"dir. Burada sahibkarlara bir sıra dövlət qurumları, o cümlədən İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti tərəfindən geniş spektrli xidmətlər təqdim olunur.

Artıq sahibkarlar vergi məsələləri ilə bağlı yalnız vergi orqanlarının xidmət mərkəzlərinə deyil, həm də "Bakı KOB evi"nə müraciət etməklə kompleks dəstək ala bilirlər. Burada kommersiya hüquqi şəxslərin dövlət qeydiyyatı, fiziki şəxslərin vergi uçotuna alınması,

uçot məlumatlarında dəyişikliklərin aparılması, fəaliyyətin dayandırılması, bərpası və ya ləğvi kimi prosedurlar həyata keçirilir. Vergi bəyannamələrinin qəbulu, dövlət reyestrindən çıxarışların verilməsi, fiziki şəxslərin vergi uçotundan çıxarılması, eləcə də "ASAN imza"nın təqdim olunması kimi mühüm xid-

mətlər də sahibkarlara operativ şəkildə göstərilir.

Bu mərkəzin əsas üstünlüyü müxtəlif dövlət və özəl qurumların xidmətlərini vahid məkanda cəmləşdirməsidir. "Bakı KOB evi"ndə sahibkarlara 50-yə yaxın qurum tərəfindən yüzlərlə xidmət təqdim olunur. Bu isə sahibkar üçün vaxt

itkisini minimuma endirir, prosedurları sadələşdirir və dövlət-biznes münasibətlərində çevikliyi artırır.

Qeyd edək ki, son zamanlar vergi sisteminə aparılan yeniliklər münasibətlərin daha şəffaf və çevik əsasda qurulmasına xidmət edir. Elektron xidmətlərin genişləndirilməsi, onlayn qeydiyyat və hesabat

sistemləri, risk əsaslı yoxlama mexanizmləri sahibkarların iş yükünü azaltmaq məqsədi daşıyır. Bu istiqamətdə Dövlət Vergi Xidməti tərəfindən həyata keçirilən rəqəmsallaşma siyasəti vergi inzibatçılığında insan faktorunun minimuma endirilməsinə, şəffaflığın artırılmasına və operativliyin təmin olunmasına şərait yaradır. Artıq sahibkar bir çox əməliyyatı vaxt və resurs itirmədən elektron platformalar vasitəsilə həyata keçirə bilir. Bu, münasibətlərin daha çox tərəfdaşlıq müstəvisinə keçdiyini göstərir.

Ona görə də Vergi Məcəlləsinə edilmiş dəyişikliklərlə bağlı sahibkarlar üçün mütəmadi maarifləndirici tədbirlər və seminarlar təşkil olunur. Qanunvericilikdə baş verən yeniliklərin praktik tətbiqini asanlaşdırmaq üçün vergi orqanları sahibkarlarla birbaşa ünsiyyət formatına üstünlük verir. Çünki hər bir yeniliyin real faydası yalnız o zaman ortaya çıxır ki, sahibkar onun mahiyyətini anlayır və düzgün tətbiq edir.

Bu günlər sahibkarların yenilikləri dərindən başa düşməsi və onu işində tətbiq etməsi üçün vergi orqanları ilə birgə "Bakı KOB evi"ndə maarifləndirici seminar təşkil olunub. Seminarda Dövlət Vergi Xidməti, Kiçik və Orta Biznesin İnkişafı Agentliyi (KOBİA), "SM Consulting" və "Gbaru.com"un birgə təşəbbüsü ilə Ver-

gi Məcəlləsində edilən son dəyişikliklərlə bağlı sahibkarlara məlumat verilib. Tədbirdə iqtisadiyyatın müxtəlif sahələrində fəaliyyət göstərən 50-dək sahibkar iştirak edib.

Seminarda KOBİA və DVX-nin nümayəndələri çıxış edərək, sahibkarların maarifləndirilməsinin davamlı proses olduğunu vurğulayıblar. Bildirilib ki, bu cür görüşlər biznes subyektlərinə qanunvericilikdəki yeniliklər barədə operativ məlumat almaq və fəaliyyətlərini daha effektiv planlaşdırmaq imkanı verir. Tədbir çərçivəsində "SM Consulting" şirkəti Vergi Məcəlləsindəki dəyişiklikləri praktiki nümunələrlə təqdim edib, izahlar verib və sahibkarların suallarını cavablandırılıb. Belə görüşlər sahibkarların hüquqi biliklərini artırmaqla yanaşı, onların biznes fəaliyyətini şəffaf və qanunauyğun şəkildə davam etdirməsinə şərait yaradır.

Gələcəkdə sahibkarla vergi xidməti arasında münasibətlərin daha düzgün qurulması və şəffaf çərçivədə inkişaf etməsi ölkənin iqtisadi dayanıqlılığını möhkəmləndirəcək. Çünki güclü dövlət büdcəsi ilə dinamik sahibkarlıq sektoru bir-birini tamamlayan iki əsas qüvvədir. Onların sağlam əməkdaşlığı isə ümumi rifahın təminatıdır.

Züleyxa ƏLİYeva,
"Azərbaycan"